

طراحی و ساخت کتاب - اسباب بازی

شهرلا فهیمی

در روند جامعه‌پذیری کودکان، آموزش عادت به مطالعه تأثیری قطعی بر تحولات جامعه دارد و اصلاحات و نوسازی فرهنگی، اجتماعی و سیاسی به ارمغان می‌آورد.

اگر می‌خواهیم عادت به مطالعه را در کودکان ایجاد کنیم، باید انجام مطالعه را در طول زمان تداوم بخشیم. اجبار و انگیزه‌های کاذب در کوتاه مدت اثر گذار است. در این میان، شناسایی محرک‌های مثبت می‌تواند عشق و علاقه به کتاب را در کودکان به وجود آورد. تلفیق اسباب بازی، که پرجاذبه‌ترین وسیله برای کودکان است، با کتاب چیزی را خلق می‌کند به نام «کتاب-اسباب بازی».

کتاب-اسباب بازی‌ها، که زمان زیادی از تاریخ ظهورشان نمی‌گذرد، کتاب‌هایی هستند که از فضای دوبعدی پا را فراتر نهاده و حواس بیشتری را درگیر کرده و به نوعی مسیر بازی را به دنیای خیال و ادبیات کشانده‌اند. این کتاب‌ها علاوه بر اطلاع رسانی، لذت مطالعه، مشاهده و تصویر خوانی فرصت بازی و تفریح، دست کاری و دخل و تصرف و تحریک حس کنجکاوی را نیز به کودک می‌دهند.

کتاب - اسباب‌بازی‌ها بسیار متنوع، خلاق و جذاب‌اند. جاذبه کتاب - اسباب‌بازی بیش از کتاب‌ها و اسباب‌بازی‌های معمول است؛ چرا که مجموع هر دو را با هم دارند.

اولین کارگاه آموزشی طراحی و ساخت کتاب - اسباب‌بازی در آذرماه سال گذشته به مناسبت هفته پژوهش در دانشکده علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبایی برگزار شد. در این کارگاه آموزشی که به پیشنهاد و سرپرستی سرکار خانم دکتر فرخنده مفیدی از استادان این دانشگاه، و با همکاری و مساعدت خانم آزاده بیات، مشاور علمی مؤسسه چهارباغ تشکیل شد دانشجویان کارشناسی ارشد رشته آموزش پیش دبستانی این دانشگاه شرکت داشتند.

هدف این کارگاه شناخت ارزش‌ها و کارکردهای کتاب و اسباب‌بازی برای کودکان و پیوند و ارتباط آن‌ها با یکدیگر بود تا بتوان برای کودک امروز فرصتی برای آرامش، بازی و خیال ایجاد کرد.

در ابتدای کارگاه دکتر مفیدی در خصوص ویژگی‌های کتاب کودک به لحاظ روان‌شناسی رشد، باید‌ها و نباید‌های اساسی طراحی کتاب کودک صحبت کردند و همچنین تاریخچه‌ای کوتاه از کتاب-اسباب‌بازی‌ها ارائه دادند. سپس چند تن از فعالان حرفه‌ای این حوزه در سطح بین‌المللی معرفی شدند و فیلمی از آثارشان برای حضار نمایش داده شد.

در ادامه، خانم بیات درباره ویژگی‌های هر کدام از انواع این کتاب‌ها از طریق نشان دادن نمونه‌ای از آن‌ها و همچنین فیلم و اسلاید توضیحات تکمیلی دادند.

سپس نوبت به بخش عملی رسید و شرکت‌کنندگان در گروه‌های چند نفره به ساخت نمونه‌ای از این نوع کتاب‌ها پرداختند.

